

WYSTAWA | EXHIBITION 17.12.2024–31.08.2025

Kuratorzy | Curators: **Ewelina Wajs-Baryła, prof. Tomasz Pospieszny**

Opieka programowa i organizacyjna ze strony Muzeum |
Programming and organizational coordination on behalf of the Museum:
Monika Kapa-Cichocka

Projekt plastyczny | Exhibition and graphic design:
Lotne Studio – Barbara Sługocka, Julia Wróblewska

Opieka konserwatorska | Conservation of exhibition objects:
Maria Tyszkiewicz

Komunikacja | Communications/PR: **Milena Skibska**

Opracowanie folderu wystawy | Exhibition folder production: **Anna Piłat**

Tłumaczenie tekstów na angielski | English translation: **Krzysztof Ścibiorowski**

Współpraca produkcyjna | Production cooperation: **Anna Michnikowska**

Nadzór techniczny | Technical supervision: **Karolina Korek**

Jeżeli nie zaznaczono inaczej, obiekty prezentowane na wystawie pochodzą z kolekcji Eweliny Wajs-Baryły i kolekcji Tomasza Pospieszego.

Unless noted otherwise, objects presented in the exhibition courtesy of the Ewelina Wajs-Baryła Collection and the Tomasz Pospieszny Collection.

Adres | Address:

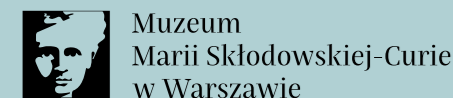
ul. Freta 16
00-227 Warszawa | Warsaw
Tel: 22 831 80 92 / 513 814 963

Godziny otwarcia | Opening hours

Wtorek–Piątek godz. 12.00–18.00
Sobota, Niedziela godz. 11.00–18.00
W poniedziałki muzeum jest nieczynne.

Tuesday–Friday 12.00–18.00 hrs.
Saturday, Sunday 11.00 am–6.00 pm
The museum is closed on Mondays.

Organizatorzy Muzeum | Museum organizers

Partnerzy | Partners

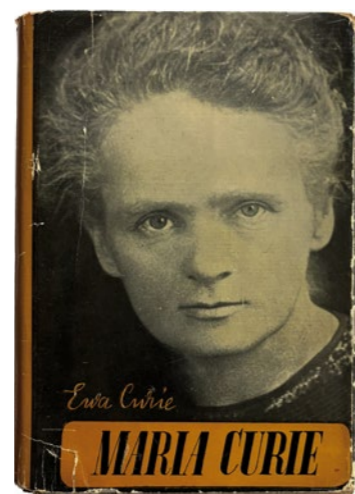

Patroni medialni | Media patrons

Hanna Szyllerowa była córką Heleny Skłodowskiej, jednej ze siostr Marii i znanego fotografa Stanisława Szalaya. Kiedy w sierpniu 1937 roku Ewa Curie podpisała umowę na polską edycję książki *Maria Curie*, warunkiem Autorki było powierzenie tłumaczenia Hannie Szyllerowej. Polski przekład cieszył się ogromnym powodzeniem i pozostaje aktualny do dzisiaj. W Polsce od 1938 roku ukazały się 23 wydania książki.

Hanna Szyller was the daughter of Helena Skłodowska (one of Marie Curie's sisters) and notable photographer Stanisław Szalay. When Ève Curie was signing the contract for the Polish edition of *Madame Curie (Maria Curie)*, she ensured that Hanna Szyller would translate it. The Polish translation became a major publishing hit and continues to be used to this day. The book's Polish version has been republished 23 times since 1938.

Pierwsze polskie wydanie książki z 1938 roku

Z kolekcji Tomasza Pospieszego

The book's first Polish edition from 1938

Tomasz Pospieszny Collection

Witryna księgarni wydawnictwa Gallimard w Paryżu z pierwszymi wydaniem książki Ewy Curie w różnych językach, 1938.

Musée Curie (coll. ACJC)

Gallimard Publishing House's shop window display in Paris, featuring first editions of Ève Curie's book in various languages

Musée Curie (Coll. ACJC)

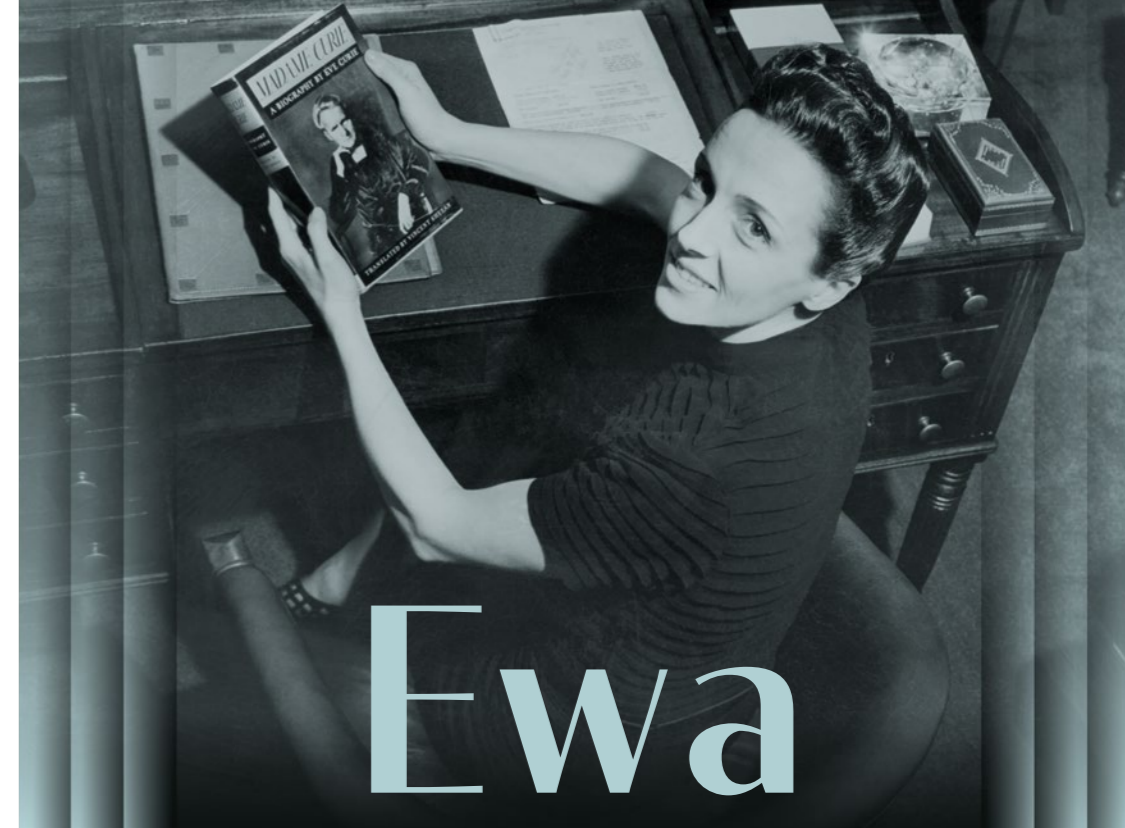
Madame Curie (polski tytuł *Maria Curie*) jest najlepiej sprzedającą się książką biograficzną w historii, do tej pory ukazała się w ponad 80 krajach. Na wystawie można zobaczyć wiele zagranicznych wydań tej biografii, m.in. japońskie, brazylijskie czy fińskie. Przedstawione są również edycje polskie – w Polsce książka wznawiana była już 23 razy. *Madame Curie* po raz pierwszy ukazała się w 1937 roku jednocześnie w kilku językach. Zainteresowanie postacią Marii Skłodowskiej-Curie było wówczas tak duże, że w celach promocyjnych fragmenty książki zdecydowano się wydać najpierw w odcinkach w prasie. W 1938 roku książka ukazała się także we Francji i w Polsce. W 90 lat po premierze nadal nie traci na popularności.

Madame Curie (Polish title: *Maria Curie*) is the best selling biographical book of all times, and has been published in more than 80 countries. The exhibition presents numerous foreign editions of the book, including ones from Japan, Brazil and Finland. It also features many of the book's 23 Polish editions. *Madame Curie* was initially published in 1937 in a number of languages. At the time, the public's interest in Marie Skłodowska-Curie was so great, that portions of the book were serialized in newspapers prior to its publishing debut. In 1938 the book was also published in France and Poland. It has retained its popularity nearly 90 years after its premiere.

O Muzeum | About Museum

Misją Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie jest popularyzacja biografii i dorobku wybitnej noblistki. Mieści się ono w XVIII-wiecznej kamienicy przy ulicy Freta 16, gdzie w 1867 roku Maria Skłodowska-Curie przyszła na świat. W muzeum można zobaczyć obszerny zbiór oryginalnych notatek, listów i fotografii uczonej, a także jej rzeczy osobiste. Część wystawy zaaranżowana została jako paryskie laboratorium Marii i Piotra Curie, gdzie prezentowane są używane przez nich przyrządy pomiarowe. Muzeum organizuje również wykłady, spotkania autorskie i wydarzenia artystyczne związane z Marią Skłodowską-Curie, a także prowadzi działalność wydawniczą i edukacyjną.

The Maria Skłodowska-Curie Museum in Warsaw's mission is popularizing the double Noble-prize winner's life and achievements. It is located in an 18th century townhouse at 16 Freta Street where Marie Skłodowska-Curie was born in 1867. The Museum presents an extensive collection of the scientist's original notes, letters and photographs, as well as personal belongings. A section of its exhibition is a reconstruction of Marie and Pierre Curie's Paris laboratory where original measuring instruments used by the scientists are on display. The Museum also organizes lectures, meetings with authors and artistic events related to Marie Skłodowska-Curie. Additionally, the Museum operates as a publishing house and conducts educational programs.

Ewa o Marii

Historia pewnej książki

Ève about Marie

The story of one book

Ewa Curie stworzyła dzieło niezwykle. Napisała książkę, która wciąż czaruje i uwodzi. Historia Marii Skłodowskiej-Curie od dnia premiery porywa serca tysięcy Czytelników na całym świecie – od blisko 90 lat nie tracąc na popularności. Jest jedną z najbardziej poczytnych i znanych książek w historii.

Życie Madame Curie przedstawione na kartach książki wydaje się być bardziej legendą niż opisem rzeczywistości. Oparta jest jednak na imponującej ilości materiałów źródłowych, dokumentów, listów i wspomnień, a także ogromnej pracy Autorki, która zasługuje na podziw. Portret matki widziany oczyma córki jest wielowątkowy i wielowymiarowy, nawet jeśli Ewa pewne zdarzenia i historie rodzinne celowo przemilczała.

Od wielu lat, zafascynowani książką Ewy Curie, zbieramy jej wydania w różnych językach. Kolekcja liczy dziś ponad 80 egzemplarzy z całego świata w 25 językach – i wciąż się rozrasta. Badania porównawcze wydań biografii Uczzonej w różnych językach, kwerendy w archiwum Ewy Curie w Paryżu, a także długie rozmowy z wnukami Marii Skłodowskiej-Curie, Prof. Hélène Langevin-Joliot oraz prof. Pierrem Joliot i jego żoną prof. Anne Joliot, pozwoliły nam spojrzeć na nowo na Autorkę i jej wspiane dziecko. Wciąż pozostajemy pod ich niezwykłym urokiem...

Ewelina Wajs-Baryła & Tomasz Pospieszny

Ève Curie produced an incredible work. She wrote a book which continues to enchant and captivate. Since the day of its debut, the story of Marie Skłodowska-Curie has captured the hearts of thousands of readers across the world – and has maintained its popularity for nearly 90 years. It is among the best-known and most read books in history.

Madame Curie's life as depicted in its pages may appear to be more of a legend than a description of real life. However, it is based on an impressive quantity of source materials, documents, letters and memories, as well as its author's enormous effort, which deserves to be recognized. This portrait of a mother through her daughter's eyes is multifaceted and multidimensional, despite Ève's intentional omission of certain events and family accounts.

We have been fascinated by Ève Curie's book for many years and have collected its editions in numerous languages. The collection now consists of more than 80 editions in 25 languages from across the world and continues to grow. Comparative studies of various language editions of the great scientist's biography, archival research and extensive conversations with Marie Skłodowska-Curie's grandchildren: Prof. Hélène Langevin-Joliot, Prof. Pierre Joliot and his wife Prof. Anne Joliot, have given us a new perspective on the author and her remarkable book. We continue to be captivated by their uncommon charm...

Ewelina Wajs-Baryła & Tomasz Pospieszny

Marie Skłodowska-Curie z córką Ewą w Sceaux, 1909

Musée Curie (Coll. ACJC)

Marie Skłodowska-Curie with daughter Ève in Sceaux, 1909

Musée Curie (Coll. ACJC)

W 1942 roku na zlecenie „Herald Tribune” oraz konsorcjum prasowego Allied Newspapers została korespondentką wojenną i odbyła pięciomiesięczną podróż po frontach II wojny światowej. Po powrocie do Europy służyła w kobiecym korpusie medycznym podczas kampanii włoskiej.

Po wyzwoleniu Francji była współwydawczynią dziennika „Paris-Presse” (1944–1949); działała także w rządzie Charles'a de Gaulle'a w interesie spraw kobiet. Następnie była specjalną doradczynią sekretarza generalnego NATO (1952–1954).

W 1954 roku poślubiła amerykańskiego polityka i dyplomatę Henry'ego Richardsona Labouisse'a, uzyskując obywatelstwo amerykańskie. Jako „Pierwsza Dama UNICEF-u” aktywnie wspierała męża na stanowisku Dyrektora Generalnego tej organizacji.

W 1967 roku razem z mężem przyjechała do Polski na otwarcie Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie.

Po śmierci męża w 1987 roku zamieszkała w Nowym Jorku. W 2005 roku została odznaczona Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

Ewa Curie zmarła bezdzietnie, w wieku 103 lat, 22 października 2007 roku.

Ewa Curie urodziła się 6 grudnia 1904 roku w Paryżu jako druga córka Marii Skłodowskiej-Curie i Piotra Curie. Praktycznie nie знаła ojca, który zginął tragicznie w 1906 roku. Kształciła się w Collège Sévigné, uzyskując w 1921 roku licencjat z nauk ścisłych i filozofii. Pobierając równocześnie lekcje muzyki, przez kilka kolejnych lat poświęciła się karierze pianistki i dziennikarki.

Po śmierci Marii Skłodowskiej-Curie w 1934 roku uporządkowała rodzinne archiwum. Odbyła też podróż do Polski, aby zbadać wczesny okres życia Matki. W 1937 roku wydała książkę *Madame Curie* (wydanie polskie 1938 zatytułowano *Maria Curie*).

W 1940 roku na zlecenie Organizacji Wolnych Francuzów udała się do Londynu z serią wykładów i audycji radiowych, za co rząd Vichy pozbawił ją francuskiego obywatelstwa i skonfiskował majątek, a książka trafiła na indeks zakazanych publikacji.

Ève Curie was born on 6th December 1904 in Paris as the younger daughter of Marie Skłodowska-Curie and Pierre Curie. Ève did not get to know her father who died in an accident in 1906. She was educated at the Collège Sévigné, where she obtained her baccalaureate in natural sciences and philosophy in 1921. She simultaneously pursued music lessons and spent several years as a pianist and journalist.

Following Marie Skłodowska-Curie's death in 1934 Ève began organizing the family archives. She also traveled to Poland to learn about her mother's early years. In 1937 she completed and published her mother's biography *Madame Curie* (published in Poland in 1938 under the title *Maria Curie*).

In 1940, acting under the orders of Free France, she traveled to London to broadcast a series of lectures and radio programs. In response, the French collaborationist Vichy government stripped her of her French citizenship, seized her property and banned her book.

In 1942 she undertook a five-month tour of World War II battlefronts as a war correspondent for the *Herald Tribune* and *Allied Newspapers*. Following her return to Europe, she volunteered in the women's medical corps during the Italian Campaign.

Ewa Curie w trakcie pracy nad książką o matce, Paryż 1936

Archiwum Chrzęstowskich

Ève Curie at work on her mother's biography, Paris 1936

Chrzęstowski Family Archive

After the liberation of France, she became the co-publisher of the Paris-Presse newspaper (1944–1949) and was active in women's affairs in Charles de Gaulle's government. She went on to serve as a special advisor to the first Secretary General of NATO (1952–1954).

In 1954 she married American politician and diplomat Henry Richardson Labouisse, and later became an American citizen. After her husband's appointment as the executive director of the United Nations Children's Fund, she actively supported him, acting as “the First Lady of UNICEF.”

In 1967 she visited Poland with her husband to attend the opening of the Maria Skłodowska-Curie Museum in Warsaw.

She settled in New York City following her husband's death in 1987. She was awarded the Commander's Cross of the Order of Polonia Restituta in 2005.

Ève Curie died without descendants at the age of 103, on 22nd October 2007.

Ewa Curie, 1938

Musée Curie (Coll. ACJC)

Ève Curie, 1938

Musée Curie (Coll. ACJC)

Zanim w 1935 roku Ewa Curie przyjechała do Polski, aby poznać miejsce urodzenia Matki, w Paryżu zamknęła się w wynajętym mieszkaniu porządkując archiwum rodzinne. Wielkim wsparciem dla jej badań było rodzeństwo Skłodowskich: Bronisława, Helena i Józef. Do Paryża wróciła z kopiami listów, dzienników i wspomnień oraz dziesiątkami fotografii.

We Francji spisywała wspomnienia uczniów, asystentów i przyjaciół Matki z kręgu Instytutu Radowego. Nieodzowną pomocą, zwłaszcza w kwestiach naukowych służyli siostra Irena i jej mąż Fryderyk Joliot-Curie, którzy także na bieżąco mieli wgląd w treść powstającej książki. Żywo korespondowała z Marie „Missy” Meloney, która jako doświadczona dziennikarka służyła Ewie radą.

Before Ève Curie arrived in Poland in 1935 to explore her mother's birthplace, she had holed herself up in a rented apartment in Paris to organize the family archives. The Skłodowski siblings: Bronya, Helen and Joseph were of great assistance in her research. She returned to Paris with copies of letters, diaries and memoirs and dozens of photographs.

Back in France, she wrote up the accounts provided by her mother's students, assistants and friends from the Radium Institute community. Her sister Irène and brother-in-law Frédéric Joliot-Curie provided invaluable assistance, especially in scientific matters, and were given access to the book's contents as it was being written. She also kept up a lively correspondence with Marie “Missy” Meloney, an experienced journalist, who advised Ève in her writing.